

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbiorców bezpośrednio na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Kmie Oszczędnościowej Nr. 6226.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Czestochowa, ul. F. Marji 32, tel. 245; Skrz. poczt. 45
Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, godz. 10-2 po poł. Reklamów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEN: Za wiersz milimetryowy przez tydzień 40 gr. W tekście i w tabelkach 20 gr. Za tydzień 20 gr. Drobne ogłoszenia wierszami 25 gr. Każdy dający w raz po 14 dni. Za miesiąc 1,50 zł. Ogłoszenia zamieszane i natychmiastowe 20 proc. drożej. Ogłoszenia zamieszane i natychmiastowe 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia losowe, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 100 proc. droższe.

Walka o Adriatyk.

Stosunki między Włochami a Jugosławią, które nigdy nie były zbyt serdeczne i przyjacielskie, uległy ponownie zaognieniu. Bezpośrednim impulsem do tego był wielki proces polityczny w Trjeście, zakończony czterema wyrokami śmierci na oskarżonych słowców, którym sąd włoski zarzucił propagandę panslawistyczną w Trjeście i Istrii.

Wyrok naprawdę drakoński, zo stał bezwzględnie wykonany, — wywołując gwałtowną reakcję nie tylko w Jugosławii, lecz i w innych państwach słowiańskich, przede wszystkim w Czechosłowacji, gdzie przyszło nawet na tem tle do demonstracji przed konsulatami włoskimi.

Proces trjestyński, to jedno ogniwo w łańcuchu niestanniej walki, toczącej się między dwoma sąsiednimi, walki, w której strona agresywną są raczej Włochy. Jablikiem niezgody jest Istrija półwysp zamieszkały w olbrzymiej większości przez słowców, a wcielony, w myśl traktatów pokojowych, do imperjum włoskiego. Zarówno bowiem Istrija, jak Rjeka, jak wrzeszcie Trjeste i Gorycja, to tereny bezspornie słowiańskie. Za rządów austriackich spokojna ludność słowiańska w tych okolicach cieszyła się względna swobodą i samodzielnością sądu narodowa, stanowiąc gros mieszkańców wsi i osad przybrzeżnych. Wierna swym perfidnej dewizie „divide et impera”, Austrija umiała wygrwać zrzeczenie jedną narodowość przeciw drugiej. Bierne, nieświadome politycznie, masy słowiańskiej ludności, kierowane ręką sprytnych niemieckiej biurokracji, nie umiały organizować się narodowo. Tymczasem ruchliwy element włoski, koncentrując w swych rękach handel i przemysł, potrafił systematycznie nadsadzać całej tej t. zw. „Venezie Giulia” swój pokost, a oparty o Rzym rozwinął potężną irredentę na całym tym obszarze.

Dziś — rolę się zmieniły: Zamiast austriackich urzędników niemieców, — przyszli urzędnicy włoscy, tępiący bezwzględnie wszelkie próby samodzielnego życia politycznego, podejmowane przez autochtonów — słowców. Podobnie jak w południowym Tyrolu, tak samo i tutaj włosi wsi suneli tezę, że owe czterysta tysięcy słowian, zamieszkujących Istriję, to w gruncie rzeczy... włosi, którzy z biegiem lat ulegli zesłowiańczeniu.

Jasna jest rzeczą, że na podobne postawienie sprawy nie chcą się godzić ani sami zainteresowani słowicy, ani też sąsiednia Jugosławia, patrząca z bólem na konsekwentne wynaradawianie rodaków za kordonem.

Nie może się z tem pogodzić Jugosławia, dopatrując się w tej polityce rządu włoskiego jednego etapu na drodze do zrealizowania odwiecznych dążeń Włoch do stworzenia z Adriatyku „mare nostrum”, do zdobycia, na tem morzu bezwzględnej preponderancji.

Wchodzi tu w grę nie tylko dotknięte do żywego uczucia patriotyczne, — ale i najżywniejsze interesy ekonomiczne Jugosławii. Jak mówi francuskie przysłowie „Appetit vient en mangeant”, Włochy, marzące o reaktywacji niu wielkiego imperjum, nie prze stają patrzeć zawistnym okiem na Dalmację, której posiadanie dopiero może im zapewnić zupełne

bezpieczeństwo i bezwzględna przewagę na Adriatyku.

Rozumie to niebezpieczeństwo i ocenia je należycie Jugosławia, — dla której też proces trjestyński był groźnym memento.

Ten stan rzeczy, kryjący w sobie niewygasłe zarzewie nowych konfliktów, napawa poważnym niepokojem wszystkie państwa i narody, których dążeniem jest zu pełna pacyfikacja Europy.

O ile sympatje państw słowiańskich są dziś po stronie Jugosławii, o tyle z drugiej strony Niemcy nie przestają akcentować publicznie swej „przyjaźni” do Włoch. Przyjaźni, zgoda nie platonicznej, to pewnie. Wskazuje na

Prowokacja wyrotowców we Lwowie.

Zainscenizowali oni „zamach bombowy” na ruski klasztor. Lwów. — W środę o godz. 2-ej w nocy usłyszano we Lwowie silną detonację, pochodzącą z per-ryferji miasta. Pomimo skrzętnych poszukiwań, nie zdołały władze bezpieczeństwa do świtu ustalić miejsca, gdzie nastąpiła eksplozja, przyczem sądząc z kierunku detona- cji, przypuszczano jedynie, że wybuch nastąpił między dworcem Łyczakowskim a Winnikami.

Dopiero o godz. 6-ej rano uwia domił policję ks. Powotylicza, zamieszkały na folwarku w klasztorze Studytów, że w nocy dokonano na klasztor zamachu bombowego. Klasztor ten, założony przez ks. metropolicę Szepetyckiego, znajduje się na wzgórzach Znie sieńskich, nieopodal dworca Łyczakowskiego.

Wedle relacji ks. Powotylicza usłyszeli zakonnicy w nocy kilka strzałów, pochodzących z ogrodu folwarcznego, a następnie silną detonację.

Wyszedszy o świcie z zabudowań klasztornych, urzeli w ogrodzie, w odległości 80 kroków od budynku tej w ziemi, od wybuchu prawdopodobnie granatu rzecz nego.

Przybyła na miejsce policja, i-

Teatr „NOWOŚCI”
2215 Kłan następnym.
Scena i ekran!
Ceny miejsc: D. 20 groszy, I. 15, II. 10, III. 5, IV. 2, V. 1, VI. 0,50 zł. Wstępni 0,90 w.

O CZEM SIĘ NIE MYŚLI
Współczesny dramat obywatelski w 10 aktach z prologiem. W roli gł. M. Madziarowa i W. Węgrzyn. NA SCENIE: Fantazyjne występy rewi i A. Kaczorowskiego. Rewie humor i wywołują w 6 obrazach p. t. **UWAGA! WYJEDZAMY...**

to oświadczenie złożone świeżo przez jednego z najbliższych współpracowników Hitlera, który otwarcie wyznał, że obóz nacjonalistyczny niemiecki „liczy na zbliżenie się nieprzyjaciół Francji”. A więc w perspektywie — re wizja traktatów, rewizja granic — i wojna odwetowa!

O tem nie powinny zapominać Włochy, które w swych ambitynych planach i zamierzeniach mogą sobie poparzyć palce przy wyko-paniu kasztanów z ognia... pour-le roi des Prusses...

jednak w zupełności utrzymana. Dalszem pomysłem jest wstawienie na rynku pieniężnym spadek protestów wekslowych. Znaczący spadek protestów wekslowych notuje przede wszystkim Bank Polski; odsetek weksli zaprotestowanych w stosunku do płatnych wyniósł w sierpniu 4,16 proc., wobec 5,29 proc. w lipcu i 5,35 proc. w czerwcu, również w Banku gospodarstwa krajowego odsetek protestowanych weksli się zmniejszył. Działalność kredytowa banków państwowych wzrosła w dalszym ciągu. Suma kredytów gotówkowych i emiejnych dwóch banków państwowych zwiększyła się o 65,5 milj. zł.

W rolnictwie sierpień jest początkiem nowego roku gospodarczego i w związku z tym okresem wzmożonych obrotów tej gałęzi. W r. b. jednak, ze względu na niskie ceny zbóż i niezbyt korzystną sytuację rynkową innych płodów gospodarstwa rolnego, sierpień nie przyniósł jeszcze poważniejszego zwiększenia obrotów produktami wiejskimi. Silne w dalszym ciągu zapotrzebowanie kredytowe rolnictwa w co raz większej mierze znajduje za- spokojenie we wzmożonej akcji banków państwowych i Banku Polskiego. Produkcja rolnictwa wzrosła.

Sezonowe zwiększenie zapotrzebowania węgla, które się zaznaczyło w lipcu, przyczyniło się również w sierpniu do dalszego wzrostu zbytu węgla kamiennego. Podług tymczasowych danych w całym państwie wyprodukowano w miesiącu sprawozdawczym 3050 tys. ton węgla, czyli o 69 tys. ton więcej, niż w lipcu r. b. Wysoka węgla na rynek krajowy wynosiła w sierpniu 1650 tys. ton wobec 1577 tys. ton w lipcu r. b. Również wywóz zwiększył się z 1120 tys. ton w lipcu do 1142 tys. ton w sierpniu. Wskutek tego ogólna suma zbytu węgla w sierpniu w porównaniu z poprzednim miesiącem była prawie o 100 tys. ton większa.

Wzrosła również produkcja ropy naftowej: w związku ze wzmożoną wytwórczością na sezon zimowy, poprawiło się zatrudnienie naftowego przemysłu rafineryjnego. Zbyt przetworów naftowych zwiększył się w kraju.

Wskutek spadku zamówień żelaza ze strony odbiorców krajowych produkcja bl żelaznych była mniejsza, przekraczała jednak rozmiary wytwórczości z czerwca. Spadek zbytu żelaza na rynkach krajowych wyrównuje w znacznej mierze wzmożony eksport wyrobów hutniczych, który dzięki większym zamówieniom do Rosji wzrósł poważnie.

W dziale przemysłu przetworczego znaczniejsza, poprawa trudnienia oraz ożywienie obrotów handlowych zaznaczyły się szczególnie w przemyśle włókienniczym, który wkroczył w okres wzmożonej sprzedaży wyrobów zimowych. W związku z tem szeregi zakładów zwiększył zatrudnienie, uruchamiając niektóre działy na dwie zmiany. Dane statystyczne o stanie zatrudnienia świadczą o zwiększeniu liczby robotników, pracujących przez cały tydzień oraz o wzroście ogólnej liczby zatrudnionych przy produkcji w związku z kończącym się okresem urlopow.

szanie obrotów w niektórych działach przemysłu metalowo-maszynowego wydatniło się również w okresie sprawozdawczym. Wskutek tego można było stwierdzić leką poprawę stanu zatrudnienia, gdyż ożywienie sprzedaży w lipcu przyczyniło się do redukcji zapasów. Zwłaszcza w dziale maszyn rolniczych zbył był nadal ożywiony, wobec czego fabryki zwiększyły produkcję głównie w tych okolicach, gdzie nagromadzone zapasy uległy silnemu zmniejszeniu.

Mniej pomyślnie kształtowało się położenie przemysłu drzewnego, który nadal napotykał na trudności zbytu tak na rynku krajowym, jak i za granicą.

W związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem nawozów pomocniczych do uprawy jesiennej, zbył nawozów sztucznych się poprawił. Sprzedaż azotniaku wykazała w sierpniu znaczny wzrost, zwiększając się w porównaniu z lipcem przeszło o 75 proc., wskutek czego tegoroczny sezon jesienny wypadnie prawdopodobnie dość pomyślnie. Wybitniejsza poprawa nastąpiła w sprzedaży nawozów fosforowych. Zapotrzebowanie superfosforu ze strony rolnictwa w sierpniu było bardzo wielkie tak, że dotychczasowy zbył w bieżącym sezonie przekroczył 60 proc. sprzedaży weszlorocznego sezonu jesienno-

Stopniową poprawę wykazuje przemysł skórnny.

W grupie przemysłu spożywczego większe ożywienie zaznaczyło się w młynarstwie.

W pozostałych gałęziach wytwórczości położenie nie uległo większym zmianom. Obroty w handlu wewnętrznym wykazały pod koniec okresu sprawozdawczego tendencję wzrostu, uwidaczną się najściszej w niektórych branżach sezonowych. Obrót towarowy z zagranicą przyniósł nadzwyczaj wartościowy wnos na przyrozm. Dzięki uruchomieniu prac sezonowych oraz wzrostowi zatrudnienia w niektórych działach przemysłu spadek bezrobocia w sierpniu był silniejszy, niż w miesiącu poprzednim. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu tego miesiąca zmniejszyła się o 17,469 osób. P. A. T.

Ameryka oskarża Niemcy

o wywoływanie zbrodniczych zamachów w czasie wojny. Z Hagi donoszą: W toczącym się tutaj przed trybunałem międzynarodowym procesie amerykańsko-niemieckim o zbrodnicze zamachy, przedstawiciel rządu Stanów Zjednoczonych Bonnyge sformułował konkretne zarzuty, ujęte w 7 punktach. Zarzuty te brzmią w ten sposób, że rząd niemiecki od pierwszej chwili wybuchu wojny zorganizował w całym świecie akcję sabotażową i to nawet na terenie państw neutralnych, do jakich należały Stany Zjednoczone Ameryki w r. 1915.

Ambasador niemiecki ówczesny w Waszyngtonie hr. Bernstoff oficjalnie wzięł w ten udział i jest współwinny, zwłaszcza zamachom na amerykańskie składy amunicyj-

zamachów w czasie wojny. w Black-Tom i fabrykę amunicyjną Kingsland. Dalsze punkty wymieniają agentów niemieckich Nadołnego, Marguerre, Hermanna, Woodnala i Rodriguez, którzy spowodowali szereg katastrofalnych wybuchów.

Przedstawiciel rządu niemieckiego, dr. von Lewinsky, prosił o odroczenie rozprawy do jutra.

W procesie tym chodzi o olbrzymie odszkodowanie w kwocie przeszło 100 milionów dolarów, a stroną niemiecką usiłuje bezskutecznie wykazać swoją niewinność, wbrew dowodom takim, jak urzędowe telegramy ambasadora niemieckiego w Waszyngtonie i zeznanie aresztowanych agentów niemieckich.

Nasza sytuacja gospodarcza.

Bank gospodarstwa krajowego oświadczył nasze położenie gospodarcze w sposób następujący:

Oznaki poprawy, które wykazały w ostatnim „przeglądzie miesięcznym” w pewnych dziedzinach gospodarczych, wydatniły się w sierpniu wyraźniej, obejmując niektóre dalsze gałęzie wytwórczości. Zaznaczający się wzrost obrotów

towarowych oraz produkcji przemysłowej wywołał na rynku pieniężnym charakterystyczne zmiany. Przy ogólnem polepszeniu wypłacalności dało się zauważyć wzmożone zapotrzebowanie gotówki na cele obrotowe, dzięki czemu banki mogły zwiększać operacje kredytowe. Płynność na rynku pieniędza krótkoterminowego była

TELEGRAMY

HITLEROWCY ZAŻADALI ROZWIĄZANIA SEJMU PRUSKIEGO.

Berlin. — W sejmie pruskim zgłoszono ze strony grupy Hitlera „małe zapytanie” do rządu następującej treści: „Czy rząd pruski ze względu na wynik wyborów do parlamentu niemieckiego nie jest skłonny, zgodnie z zasadami demokracji, obecny sejm pruski rozwiązać i w ten sposób dać możliwość wypowiedzenia się 4 milionom narodo-wo - socjalistycznym wyborcom (Hitlerowcom) w Prusach, którzy obecnie mają tylko 6-ciu przedstawicieli w sejmie pruskim”.

W ten sposób Hitlerowcy pruscy przeszli tam do ostrej ofensywy.

GRZA POTWORNEGO DUMPINGU SOWIECKIEGO.

London. — Na amerykańskich giełdach zbożowych, a zwłaszcza w Chicago, Winnipeg i w Nowym Jorku oraz na zbożowej giełdzie w Liverpoolu zanaczony się dalszy spadek cen. Katastrofalny spadek cen jeszcze się nie zatrzymał.

Wielkie zaniepokojenie wywołała w amerykańskich i angielskich kołach giełdowych wiadomość, że rząd sowiecki wynajął 170 angielskich parowców trans-

W czarnej bolesnej rucznicie smierci ukochanego syna
S. P. P.

KAZIMIERZA SKIPIRSKIEGO
zostanie odprawione nabożeństwo żałobne w kościele św. Rodziny o godz. 8 rano w piątek 26 b. m. na które rodzina kolegów i znajomych zaprasza.

Rodzice i brat.

czwasy, iż Reichswehra oskarża Hitlera o zdradę stanu. Również adwokat Frand potwierdził to oświadczenie. Prasa dzisiaj podkreśla, że byłoby prawdziwą sensacją, gdyby kanclerz Brüning nawiązał rokowania koalicyjne z partją, której członkowie przedstawiciele są oskarżeni o zdradę stanu.

PRZESILENIE FINANSOWO-GOSPODARCZE W NIEMCZACH

Paryz. — Kryzys finansowo-gospodarczy, jaki wybuchł w Niemczech, po wyborach 14 września, może fagować w Paryżu tłumacza presja państw sprzymierzonych na życie gospodarze Niemiec, mając na celu uwidocznienie politykom berlińskim niebezpieczeństwa oddania władzy w ręce żywiołów awanturniczych.

Poszatem potwierdza się, że do Paryża nadszedł pierwszy transport złota niemieckiego, przeznaczonego na podtrzymanie kursu marki.

MIN. TARNOWSKI O SYTUACJI W PALESTYNE

Genewa. — Na wczorajszym posiedzeniu 6-jej komisji miała miejsce debata nad tą częścią raportu sekretarza generalnego, która dotyczy mandatów. M. in. zabrał głos minister Tarnowski, który wyraził zadowolenie, że dzięki staraniom, podjętym przez mandatariuszy, sytuacja w Palestynie doznała zdecydowanej poprawy.

„Polska — mówił minister Tarnowski — której część ludności związana jest licznymi węzłami ideologicznymi i pokrewieństwem z żydowską ludnością Palestyny, śledzi z wielkim zainteresowaniem wszystko, co się tam dzieje. Mam nadzieję, że w przyszłości nie stanie na przeszkodzie rozwojowi Ogniska Narodowego Żydowski, jak również dobrobytowi wszystkich elementów ludności palestyńskiej”.

STRASZNE POŁOŻENIE DZIECI W SOWIETACH

Ryga. — „Prawda” i „Izwiestia” ogłaszają niezwykły, nawet jak na stosunki sowieckie, wiadomości o tragicznej sytuacji dzieci. W przytulnych dzieci formalnie głodują i zmuszone są albo zbierać, albo kraść. Wskutek braku ubrania dzieci nie mogą uczęszczać do szkół i chodzić pońgać. W zakładach wychowawczych około 70 proc. dzieci choruje na zakaźne choroby, wynikające z zaniedbania higieny. W całym państwie zarejestrowano 866 tysięcy kalek wśród dzieci.

W ANGLI ZBOŻE ZNIŻKUJE Z POWODU SOWIECKICH DOSTAW

London. — W Anglii zauważyć się daje w ostatnim czasie dość znaczna niżka cen na zboże, która powstała wskutek sowieckiego dumpingu. Obliczają, iż w ostatnim tygodniu na rynku angielskim pojawiło się około 200 tysięcy centarów sowieckiej pszenicy. Cena chleba pszennego spadła do 7,5 pенса za kilogram. Jest to cena nieotwarta na od czasów przedwojennych.

BURLIWA DEMONSTRACJA W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

Łódź. — W Tomaszowie Mazowieckim doszło w dniu wczorajszym do burzliwej demonstracji robotników przed tamtejszym magistratem. Magistrat bowiem zredukował ostatnio 2.118 robotników, którzy postanowili demonstrować przed gmachem magistratu. Policja rozprysła zebranych, dopuszczając do wnętrza tylko delegację.

DYMISJA WOJEWODY LUBELSKIEGO

Warszawa. — Wezwany został służbowo do Warszawy przez ministra spraw wewnętrznych wojewoda lubelski, p. Remiszewski. Przyjazd p. wojewody związany jest z ostatnimi wypadkami w Lubelszczyźnie i wystąpieniami na tym terenie radykalnych partii chłopskich i PPSCKW.

Wojewoda Remiszewski należąc do PPS, dotychczas, jako jeden z najwyższych urzędników państwowych wystąpienia swego z partii nie zgłosił. Wczoraj rozeszła się wiadomość, iż Reichswehra oskarża Hitlera o zdradę stanu. Również adwokat Frand potwierdził to oświadczenie. Prasa dzisiaj podkreśla, że byłoby prawdziwą sensacją, gdyby kanclerz Brüning nawiązał rokowania koalicyjne z partją, której członkowie przedstawiciele są oskarżeni o zdradę stanu.

Wyłączne Przedstawicielstwo Rejonowe samochodów „Oświęcim-Praga”
B. Glicner, Częstochowa, Aleja 42, tel. 79

poleca w pierwszorzędnej jakości samochody 4-o, 5-cio i 6-cio osobowe o pięknej i solidnie wykonanej karoserji. Podwozia ciężarowe i autobusowe na 16-22 i 50 osób, które mogą być dostarczane łącznie z nadwoziami i przyczepkami od 5 do 6-ciu ton na pneumatykach.

mość, iż po rozmowie z ministrem spraw wewnętrznych wojewoda Remiszewski podał się do dymisji. Dymisja została przyjęta.

Na miejsce p. Remiszewskiego wojewoda lubelskim mianowany ma być, według pogłosek, pułk. dypl. Świżdziński, obecny szef sztabu D. O. K. Kraków. Nazwisko pułk. Świżdzińskiego wymieniane było przy obsadzaniu województwa stanisławowskiego.

WSPÓLNE REWIZJE CELNE NA GRANICACH POLSKI

Warszawa. — Ministerstwo skarbu zarządziło, aby rewizje celne na granicach Polski przeprowadzane były w miarę możliwości wspólnie przez funkcjonariuszów polskich i władz celnych państw sąsiednich.

W ten sposób wspólne rewizje celne w międzynarodowych pociągach pospiesznych Warszawa — Katowice — Berlin odbywają się w Bytomiu po stronie niemieckiej, zaś w pociągach Wiedeń — Lwów — Bukareszt w Sniatynie po stronie polskiej, względnie w niektórych pociągach po stronie rumuńskiej. Ponadto prowadzone są pertraktacje o zaprowadzenie wspólnej odprawy celnej na jednym z najważniejszych szlaków, mianowicie w pociągach Wiedeń — Warszawa, względnie Wiedeń — Lwów na stacji Zebrydowice po stronie polskiej.

SKAZANIE REDAKTORÓW PISM OPOZYCYJNYCH

Warszawa. — Wczoraj w IX sądzie grodzkim, rozpatrującym za zwyczaj sprawy prasowe, znalazły się procesy redaktorów odpowiedzialnych pism opozycyjnych, które zamieściły pełny opis strzelaniny w Alejach Ujazdowskich. W pięciu sprawach „Gazety Warszawskiej” i „Robotnika” zapadły wyroki skazujące po trzy miesiące aresztu w każdej sprawie, łączna kara 15 miesięcy.

B. POSŁOWIE W „REKRUTY”

Warszawa. — Z różnych stron nadchodzą wiadomości że wśród rezerwistów, powołanych w obecny turnusie na ćwiczenia wojskowe, znalazł się cały szereg b. posłów sejmowych.

Jak wiadomością, powołani na ćwiczenia b. posłowie korzystali dotychczas z odroczeń z powodu wykonywania mandatu poselskiego. Obecnie, wobec rozwiązania Sejmu, odroczenia straciły ważność i b. posłowie otrzymali powołanie na ćwiczenia.

50 OSÓB TYGODNIOWO UCIEKA Z ROZJI DO POLSKI

Wilno. — Od początku września daje się zauważyć wzmogła ucieczka włościan z Rosji, uciekających przed kolektywizacją. Ucieczka odbywa się stale pod osłoną dłuższych obecnie nocy. — Przeciennie przekracza granicę do Polski około 50 osób tygodniowo, przeważnie z inwentarzem żywym i są umieszczane w zorganizowanych przez władze polskie obozach izolacyjnych.

85.000 SEZONOWYCH ROBOTNIKÓW WRÓCI DO POLSKI

Warszawa. — Od 15 października znacznie się powrócił emigrantów sezonowych z Niemiec przez Drawski Młyn, Sosnie, Praszkę, Lubliniec i Katowice. Według

blższych obliczeń, w bieżącym roku powróci z Niemiec do Polski 85.000 robotników sezonowych.

Celem uzgodnienia zarządzeń dotyczących przewozu robotników sezonowych odbędzie się w tych dniach w Poznaniu konferencja z udziałem przedstawicieli urzędu emigracyjnego oraz polskich i niemieckich dyrekcji kolejowych. Zarządzenia dotyczą przedewszystkiem uzgodnienia rozkładu jazdy, niżek kolejowych i dogodnych warunków przejazdu. Niżki kolejowe na terenie państwa polskiego będą wydawane na podstawie paszportów zagranicznych. Opiekę nad emigrantami na stacjach pogranicznych obejmuje Polskie Towarzystwo Emigracyjne.

WIELKIE SPRZENIEWIERZENIE W WARSZAWIE

Warszawa. — W dniu wczorajszym naczelny dyrektor firmy automobilowej „Polski Fiat” inż. Ta deusz Marchlewski zwrócił się do policji śledczej, donosząc o defraudacji, jakiej dopuszczono się w tej firmie. Dyr. Marchlewski, mając poważne podejrzenie, iż po pełnieniu są nadużycia, zarządził niespodziewanie rewizję kasy i ksiąg i stwierdził niedobór, wynoszący około 75.000 zł. Defraudacje popełniane były już od dłuższego czasu w rozmaitych sumach. Jako podejrzana o dokonanie defraudacji aresztowana została kasjerka Stanisława Starzeńska. — Starzeńska pracowała w firmie „Polski Fiat” od kilku lat.

Cała sprawa przedstawia się niezwykle sensacyjnie. P. Starzeńska znajduje się w separacji z mężem. Podobno podłożem tej defraudacji były bardzo ciężkie warunki rodzinne. P. Starzeńska utrzymuje chorą matkę i siostrę. Aresztowana przyznała się do sprzeniewierzenia 45.000 złotych.

Rozsądny głos Niemca.

Karl v. Ossietzky, utalentowany publicysta radykalnego tygodnika „Weltbühne” jest jednym z tych niewielu Niemców, którzy nie boją się spojrzeć prawdzie w oczy. Jego ostatni artykuł, poświęcony walce wyborczej i blokowi Hindenburga, zawiera również kilka trafnych uwag o głośnych mowach p. Treviranusa.

„Gdyby w Niemczech — pisze p. Ossietzky — istniał przywódcy poziom sądu ogółu, to p. Treviranus po pożałowania godnym „wyjaśnieniu” przez radio swej niedwuznacznej mowy odwetowej, byłby zlikwidowany raz na zawsze. Echo z granicy mógł nam wyrazić, jakie go piwa nawarzył Treviranus. Nad Niemcami zawisł znów nastrój biedy, jakiego nie było od lat. Czy znów w opinii świata ma odzyskać dawną nieodrobia opinia, że Niemcom w polityce brak lojalności, opinia, która była przyczyną długolenego strasliwego osamotnienia Niemców?” „Rozsądna część narodu niemieckiego — pisze dalej p. Ossietzky — która w opinii o sprawach polityki zagranicznej jedynie wchodzi w rachubę, nie chce i słyszeć o głupim pojęciu reakcji (,will von der stupiden Vorstellung einer Reanaktion nichts wissen”), która zmieniłaby kolor

słupów granicznych, ale nie zmieniłaby przedmiotu sporu. Rozsądny Niemiec liczy na to, że surowiec (Haerte) linii granicznych da się złożyć przez handlowe i gospodarczo-polityczne porozumienie, prowadzące do ustalenia istniejącej nieufności. Stosunek między Niemcami i Polską nie jest dobry i rząd niemiecki, któryby sprawę karytarną rzucił teraz na stoł dyskusyjny, doznałby grunтовой odprawy. A zwłaszcza rząd p. Brueninga z członkami gabinetu, którzy jeszcze wczoraj krzyczeli o wzięciu dla ministrów, trzymających się zobowiązań traktatowych jest najmniej powołany, by apelować do sumienia świata, lub wywierać ducha sprawiedliwości. Gdyby ci panowie okazali chęć rozważenia podjętą dyskusji w Genewie — a pomawiają o takie intencje o-beenego sekretarza stanu Bülowa, mocno dostalibyśmy po nosie.

Wielkie pisma liberalne w Berlinie i w Hamburgu, które mają sto sunki na Wilhelmstrasse, zrobiłyby dobrze, ostrzegając przed podobnymi dyplomatycznymi sztuczkami, zamiast podtrzymać fikcję frontu zagranicznego. Oszczędziłyby Niemcom w ten sposób kilka policzków”.

Postulaty materialne

pracowników państwowych. Delegacja centralnej komisji porozumiewawczej związków pracowników państwowych złożyła na ręce p. wiceministra skarbu memoriał, w którym związki zrzeszone w C. K. P. stwierdzają, iż rozbudowa życia gospodarczego Polski da się skutecznie przedewszystkiem przez wzmoczenie konsumpcji krajowej, domagają się nastawienia w tym kierunku polityki budżetowej państwa oraz w szczególności wydawnego podwyższenia płac urzędniczych, których wysokość wywiera przemożny wpływ na politykę płac.

Związki zrzeszone w C. K. P. domagają się bezwzględnego przejścia pracowników państwowych z pomocą materialną. Ze względu na obecną sytuację finansowo-gospodarczą państwa C. K. P. wysuwa jedynie postulat natychmiastowego wypłacenia zaległego dodatku mieszkaniowego za r. 1928. Postulat ten związki zrzeszone traktują jako konieczność państwową, pierwszą przed wszystkimi innymi potrzebami państwa.

Delegacja zwróciła nadto uwagę p. wiceministra na palącą konieczność unormowania szeregu innych bolączek, z których na plan pierwszy wysuwa się obecnie sprawa podwyższenia zwrotów opłat szkolnych za dzieci pracowników państwowych, uczęszczających do szkół prywatnych, zniesienia t. zw. taksy administracyjnej w szkołach państwowych oraz rozszerzenia tych uprawnień na wszystkich stałych i kontraktowych pracowników państwowych.

Niezmiernej wagi jest poza tem sprawa opłat czynszowych za mieszkanie służbowe. Przychylnie ustosunkowanie się do dwóch ostatnich spraw ze strony p. ministrów oświaty oraz robot publicznych winno przełamać nieuasadnioną niechęć ministerjwn skarbu do sprawiedliwego ich unormowania.

W dalszym ciągu delegacja ponowiła dezzyderaty zgłoszone na audjencji w maju b. r. m. in. w sprawie przyznania prawa do dodatku mieszkaniowego wszystkim pracownikom państwowym, przeklasyfikowania szeregu miejscowości do wyższych klas w zakresie tego dodatku i zrównania norm dodatku na Śląsku oraz przyznania dodatków lokalnych dla Zagłębia Dąbrowskiego i podstołecznych, przyczem wyraziła żal, iż upłynął sezon letni, a dotychczas nie została rozstrzygnięta przychylnie sprawa przyznania stałego dodatku uzdrowskiego w miejscowościach klimatycznych.

P. wice-minister Grodyński zbrazował sytuację finansową państwa, jako uniemożliwiającą w znacznym stopniu powiększenie wydatków osobowych oraz oświadczył, że w ciągu tygodnia ustosunkuje się do zgłoszonych dezzyderatów i udzieli na nie wyczerpującej odpowiedzi.

Rok założenia 1908.

SKŁAD FUTER

Maurycy Hornberg Częstochowa, Aleja 6 tel. 259.

poleca na sezon zimowy 1930/31 wszelkiego rodzaju skóry, blany, futra damskie i męskie. Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie kufierstwa wchodzące. Uwaga! Urzędnicy państwowi i komunalni korzystają ze specjalnego rabatu.

Zagadnienie równowagi

między wielkim przemysłem i produkcją indywidualną

Wielki przemysł amerykański zabił na terenie swej wyjątkowości rzemiosło i średni przemysł, powodując stłumienie inicjatywy w rzemiosle i wywierając ujemny wpływ na artystów wykonania poszczególnych przedmiotów.

Dzięki swej potężnej organizacji wielki przemysł, posługując się reklamą prowadzoną z szerokim rozmachem, nie łącząc się z żadnym wydatkiem, dąży siłą faktu do wyparcia z rynków światowych produkcji ręcznej pracy rzemieślnika, a nawet w licznych wypadkach i średniego przemysłu.

W krajach europejskich, mimo znacznej przewagi wielkiego przemysłu zachowana jest między nim a produkcją rzemieślniczą i średnią przemysłową pewna równowaga, dzięki instytucji Targów, które przyczyniają się wybitnie do wprawienia na rynki zbytu produkcji średnio przemysłowej i rzemieślniczej. Indywidualna produkcja, nie mając możliwości finansowania odpowiedniej akcji reklamowej, znajduje w Targach światła a zarazem bardzo taną drogę, do której łatwo dostaje się do rąk konsumenta.

Istnienie Targów i udział w nich produkcji indywidualnej można uważać za jedną z przyczyn przy pomocy której produkcja rzemieślnicza i średnio przemysłowa rozwija się w krajach europejskich, nie wykazując tendencji ku zanikaniu. Tam zaś, gdzie Targi jako takie nie istnieją, jak np. w Ameryce, co wielki przemysł całkowicie przytłoczył produkcję indywidualną.

Stosunek Targów do rzemiosła i średniego przemysłu, kwestia nadająca jeszcze większego znaczenia roli Targów w zakresie wprowadzenia na rynek zbytu towarów indywidualnej produkcji, to zagadnienie, które zajmują obecnie uwagę Związku Targów Międzynarodowych. Na swym najbliższym Kongresie w Poznaniu, odbyć się mającym 5 października, rozpatrywane będzie zagadnienie które w krótkim zrzucie w powyższych uwagach naszkicowaliśmy.

RECE MALYCH POLAKÓW ZAGRANICĄ WYCIĄGAJĄ SIĘ DO POLSKI PO ELEMENTARZ!

Złóż groźną na „Fundusz Polskiego Szkolnictwa zagranicą”, na konto P. K. O. 21895, Komitetu Obchodu 25-lecia Walki o Szkołę Polską

Blękitny Packard
POWIEŚĆ WSPÓLczesna.

— Czy cię kiedy pocałował? — zapytała niespodziewanie ciotka.

— Nie, chociaż go proskowałam. Ale wie ciocia, co — w głowie jej zabrzmiała nuta stłumionej wściekłości — Kalińska chwiliła się przede mną, że ją pocałował. Chyba ona jego.

— Taak? Słuchaj dziecko...

— Urwała.

— Co, ciociu?

— Starsza dama objęła ramieniem przyciębną dziewczynę i przyciągnęła ją do siebie.

— Słuchaj, Alu, zachodzi niebezpieczeństwo, że Kalińska cię ubiegnie. Jej matka w taki sam sposób wyszła zażamą.

— Nie rozumiem.

— Ale poczuła koło ucha ciepłe wargi ciotki.

— I mnie to przychodziło do głowy, ale...

— Zadane ale. Kalińska jest zdecydowana na wszystko. Ludzie typu Dunina żenią się zazwyczaj ze skompromitowanymi przez siebie pannami.

— Tylko, czy to się da zrobić?

— Dłaczgoby się miało nie dać zrobić?

Kino-Teatr „CASINO“
Rokieluski Nr. 18.

Od wtorku 23 września 1930 r. i dni następných

KINO I REWJAI Na Ekranie! KINO I REWJAI
Pierwszorzędny Film Europejskiej Produkcji!

Zadatek na Szczęście

Wzraszająca komedia w wykonaniu gwiazd europejskich.
W roli głównej: Ulubiona-wesołutka **DINA GRALLA.**

Urywki z filmu: Zardzona żona... Nienawidni konkurenci... Szelmowski plan... Kuzyn Albin... Omyłkowo zamiana... Fatalny nazyłnik... Nieszczęśliwy rywal... Nieopodzielone odkrycie... Bogata Wytawał Światła gra i reżyseria.

SENSACJA! NA SCENIE! NOWOŚĆ!

Przedostatnie występy świetnego zespołu

ORIGINAL TRIO HAWAIIENNE

Oryginalne tańce i śpiewy przy akompaniamencie gitar hawajskich.
Oraz wielki inenim komiczna farsa w 1 akcie **KOCHANY DZIEDZIU**
wykonawcy: J. Leonowicz, H. Rzewuski, B. Orliński i Halicki.
MALWINA I HIPEK — wesoły skecz ze śpiewami i tańcami wykonawcy: J. Leonowicz i H. Rzewuski.

Ceny miejsc: Krzesła aż do rozporządzenia przedpłatę po 1 zł. na następne seanse po 1.20 gr. Łoże boczne 2 zł. Łoże 2.50 gr.

Początek przedpłat w dni powszednie o godz. 8 pp.

Kasa czynna od godziny 4.30 po poł. Ostatni seans punktualnie o godzinie 9.30 wiecz.

Z KRAJU

(-) **Wybory do Rady miejskiej w Płocku.** W niedzielę odbyły się wybory do Rady miejskiej w Płocku. Główna walka rozegrała się między P. P. S., która z prezydentem Zbrożnią na czele gospodarowała w Płocku przez lat parę i B. B. S., który przed paru miesiącami wprowadził w magistracie rady komisariskie.

Wynik wyborów następujący: PPS. — 8 mandatów (przedtem 9), Str. Narod. — 3, BBS. — 3, Bund — 2, Poale Sjon — 1, Komunist. — 1, BB. — 1, Żydzi — 1, Żyd. kl. gosp. — 1.

PPS, która utraciła 1 mandat, utrzymała stan swoich wpływów na terenie Płocka, mimo energicznego ataku BBS.

(-) **Krwawa bitwa na weselu.** W czasie zabawy tanecznej na przedmieściu Katowic w Bogucicach doszło onegdajszej nocy w jednym z tamtejszych lokali rozrywkowych do krwawej i gwałtownej bójki. Publiczność, złożona przeważnie z mętów społecznych, podzieliła się na dwa wrogie obozy wojenne. Ze stołów utworzono barykady, z poza których obrzucono się szklankami, butelkami, krzesłami itd. Walka trwała blisko godzinę. Wreszcie kiedy część publiczności po bitwie ustąpiła z placu boju, doszło między pozostałymi do walki wręcz na noże. W wyniku tej bójki na pobojowisku zostało dwóch ciężko beznadziejnie rannych, którzy odstawiono do szpitala. Poza to wiele osób odniosło lekkie rany. Policja położyła łres walce, która zamierzano przenieść na ulicę, lecz i stąd policja awanturników wyparła.

(-) **Nowy „specjalista” wśród złodziei warszawskich.** Od dłuższego czasu grasuje w Warszawie, przeważnie w śródmieściu, nowy typ złodziejstwa, okradającego paroletnie dzieci. „Operacja” tego specjalisty polega na tem, że spotkane na ulicy dzieci zaczepia, obdarowuje cukierkami, prowadzi do bram i na klatki schodowe i tam ściągając z nich okrycia i bućki, puszczając dziatewko bosą. Wzorzajem zanotowano kilka takich wypadków okradania dzieci, lecz nie zwykły złodziej jest ciągle jeszcze nieuchwytny.

RADJOAPARATY Philipsa i Marconiego

wraz z głośnikami, po najniższych cenach instaluje.

Biuro Techniczne „UNION” Sp. z o.o. ul. Śląska 4 tel. 7-70.

Uwaga: 3-ch lampowa radioodbiornik wraz z głośnikami, akumulator, baterią i anteną za zł. 330. na b. dogodnych warunkach ratalnych.

HURTI DETALI

FUTRA

MICHAŁ AJDELMAN

Częstochowa, ul. Piłsudskiego 5 tel. 305.

Wielki wybór futer. Własna pracownia Kufnierska

••• Dla pp. krawców osobny rabat! •••

ZE SWIATA

(X) **Język rosyjski w szkołach czeskich.** W bieżącym roku szkolnym czechosłowackie ministerium oświaty wprowadziło nauczanie języka rosyjskiego we wszystkich państwowych i samorządowych szkołach powszechnych na terytorjum Czechosłowacji. Nauczanie odbywać się będzie w tych szkołach, w których za nauką języka rosyjskiego oświadczą się rodzice przynajmniej 10 uczniów.

(X) **Na Węgrzech odżyją znów trubadurów.** Na Węgrzech ukazało się rozporządzenie ministra honwodów, Juliusza Gombosa, polecające do życia zespoły śpiewacze po 5 ludzi, które jak dawni trubadurów mają przebiegać kraj wszzer i wzdłuż, podtrzymując deklamacją, śpiewem, tańcem i opowiadaniem o dawnych bohaterach węgierskich ducha patriotyzmu w narodzie. Będą to po upływie wieków pierwsi trubadurzy w Europie, którzy zajądą do każdej wsi i każdego miasteczka. Program dla nich układa specjalna komisja artystyczna uwzględniając w dużej mierze staro-węgierskie tańce i pieśni.

Nowopowstałe związki śpiewacze podlegają ministerstwu honwodów, które pokrywa wszelkie związane z tem koszta na przeciąg roku. Śpiewacy otrzymują rozkazy i polecenia tylko od ministerstwa, nie wolno im zmieniać zakresnego programu i marszruty i mają obowiązek bezpłatnego uczestniczenia we wszelkich uroczystościach, urządzanych przez władze.

Dr. M. ROSEN
CHOROBY SKÓRNE I WENERYCKIE
Leczenie żyłaków na nogach
II Aleja 41, II p. front. 260
Przyjmuje od 8-12, 2-3, 6-8.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADJO?

PIATEK, 26 WRZEŚNIA.

Warszawa — fala 141,7 m. moc 12 kw. 11'40 Pręgl. prasy kraj. PAT. 11'58-12'10 Sygnał czasu, hejnał 12'10-13'00 Muzyka gramof. 13'00 Kom. met. 15'15 Kom. gosp. 15'50 Przegład wydawnictw periód. 16'15 Muzyka gramof. 17'10 Kom. Zw. Śpiew. i Muz. 17'35 Odczyt. 18'00 Muzyka lekka. 19'00 Rozm. 19'20-19'45 Muzyka gram. 19'45-19'50 Gieł. rozł. 20'00 Prasz. Danak Radi. 20'15 Koncert symf. 22'00 Felieton. 22'15-22'30 Kom.

PIATEK, 26 WRZEŚNIA.

Katowice — fala 408,7 m. moc 10 kw. 11'58-12'05 Sygnał czasu z Warsz. hejnał z Krak. 12'05-13'00 Muzyka gram. 13'00-13'10 Kom. met. z Warsz. 16'00-16'20 Kom. gosp. 16'20-16'35 Opowiad. ki dla starszych dzieci. 16'35-17'35 Muzyka gramof. 17'35-18'00 Odczyt z Krak. 18'00-19'00 Koncert-popul. 19'00. Gdz. odcim. gram. 19'15-19'30 Rozm. 19'30-20'00 Ze Swiata. 20'05-20'15 Rozm. Zw. Młodzieży Polak. 20'15-20'15 Kom. sport. 20'15-22'00 Koncert symf. z Warsz. 22'00-22'15 Felieton z Warsz. 22'15-23'00 Kom. met. z Warsz. 23'00 Skrzynka poczt. w języku francuskim.

— **Ustrój faszystowski w Italii.** Nowa praca dr. Menotti Corvi'ego zbliżenia polsko-italijskiego, dr. Antonio Menotti Corvi, Radca Handlowy Ambasady Włoch w Warszawie, napisał nową pracę p. t. „Ustrój faszystowski w Italii”, będącą owocem kilkunastu badań nad zagadnieniami, mającemi źródło w obecnym ustroju politycznym i społecznym Italii i interesującymi dziś zarówno wszystkie stery polityczne, jak i naukowe oraz gospodarcze świata. W literaturze naukowej i publicystyce światowej zagadnienie ustroju faszystowskiego w Italii poświęcono obok gruntuownych prac, cała powódź mniejszych publikacji, oświetlających je z różnych kątów widzenia W Polsce zagadnienie faszystów w jego całkowite znaczenie jest niedostatecznie, a istniejąca o niem publikacja sądziła przeważnie przestarzała i traktując zagadnienie faszystów w sposób niewyczerpujący.

Praca dr. Menotti Corvi obejmuje dwa działy. Jeden z nich zawiera treść opisaną, drugi — teksty najważniejszych ustaw faszystowskich w tłumaczeniu po słowem.

W chwili obecnej ze względu na fluktuację polityczną i społeczną w Polsce praca dr. A. Menotti Corvi'ego jest wyjątkowo aktualna.

Podnieść należy b. staranne wydanie i estetyczny wygląd książki, co zapisać należy na rachunek Wydawnictwa „Polonia-Italia”, które ma za sobą liczny poczet publikacji z zakresu stosunków gospodarczych i kulturalnych polsko-italijskich

Reklama jest dzwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Głosie Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Najwięk. kw. nakład! — Nataniejsze pismo! — Największy format — Dział drobnych ogłoszeń poczynając od 1 zł, 50 groszy. — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na 1 rok.

Każda nowa podwytka rzyli obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowinclonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych požądane w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-jej rano.

Omyłki w ogłoszeniach upowiadano do zadania raportu kontrolki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego poinformowania oświadczenia, o ile treść i sens nie zostały wypisane. Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie w tej sprawie uwzględniane o tyle, o ile zachowała się do względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadawcę tekstu telefonicznie.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI

Kierownik Literacki JAN BARYLSKI

Celnie w miesięcznej rotacji we wszystkich zakładach drukarskich „Głosie Częstochowskiego”